การทดลองที่ 8 การวัดคลื่นนิ่ง

8.1. วัตถุประสงค์ในการทดลอง

1. เพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับคลื่นนิ่ง (standing wave) และคลื่นสะท้อน (reflected wave)

2. เพื่อให้นักศึกษาสามารถวัดขนาดของคลื่นนิ่งโดยการใช้

3. นักศึกษาสามารถอธิบายการเกิดของคลื่นนิ่งได้

8.2. หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เมื่อทำการป้อนสัญญาณไซนูซอยด์ (sinusoid) ให้กับท่อนำคลื่น (waveguide) คลื่นแรงดันและกระแสจะแพร่กระจายไปตามท่อนำคลื่นโดยที่ค่าของแรงดันและกระแสขึ้นอยู่กับอิมพิแดนซ์คุณลักษณะ (characteristic impedance) ของท่อนำคลื่นและโหลดที่นำมาต่อ ถ้าโหลดที่นำมาต่อนั้นแมทช์ (match) กับท่อนำคลื่นคืออิมพีแดนซ์ของโหลดเท่ากับค่าอิมพิแดนซ์คุณลักษณะของท่อนำคลื่น ทำให้โหลดสามารถดูดกลืนเอาพลังงานที่ส่งมาจากแหล่งจ่ายไว้ได้ทั้งหมดโดยไม่เกิดการสะท้อนกลับ (reflected) ดังนั้นคลื่นในท่อนำคลื่นสามรถเดินทางจากแหล่งจ่ายไปยังโหลดทั้งหมด สำหรับกรณีที่โหลดไม่แมทช์ (mismatch) กับท่อนำคลื่นโหลดจะไม่สามารถดูดกลืนเอาพลังงานที่ส่งมาไว้ได้ทั้งหมดและมีพลังงานบางส่วนสะท้อนกลับไปยังแหล่งจ่าย โดยที่การเดินทางของคลื่นทั้งสองมีทิศทางตรงกันข้ามและเมื่อคลื่นทั้งสองรวมกันจะถูกเรียกว่า**คลื่นนิ่ง** (standing wave) ในรูปที่ 1 แสดงผลรวมของคลื่นจากแหล่งจ่ายกับคลื่นที่สะท้อนกลับจากโหลดซึ่งประกอบด้วยแอมพลิจูดต่ำสุด (minimum amplitude) กับแอมพลิจูดสูงสุด (maximum amplitude)

สัญญาณคลื่นนิ่งที่ใช้สามารถเป็นได้ทั้งสองสัญญาณคือสัญญาณแรงดังหรือสัญญาณกระแส รูปแบบของคลื่นนิ่งที่เป็นแรงดันถูกแสดงด้วยค่าเฉลี่ยกำลังสอง (rms: root mean squared) ของแรงดันหรือกระแสที่กระจายไป ณ ตำแหน่งต่างๆ ภายในท่อนำคลื่น

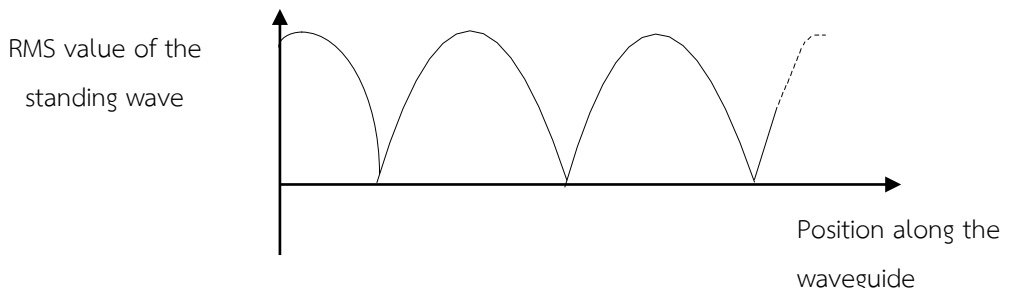

รูปที่ 1 สัญญาณคลื่นนิ่ง

ค่าแอมพลิจูดสูงสุดของคลื่นนิ่งเกิดขึ้นเมื่อแรงดันของคลื่นที่ถูกส่งจากแหล่งจ่ายไปรวมกับคลื่นที่สะท้อนกลับจากโหลดนั้นมี**เฟสตรงกัน** (in phase) ส่วนแอมพลิจูดต่ำสุดของคลื่นนิ่งเกิดขึ้นเมื่อแรงดันของคลื่นที่ถูกส่งจากแหล่งจ่ายรวมกับคลื่นที่สะท้อนกลับจากโหลดนั้นมี**เฟสต่างกัน 180 องศา** (out of phase) ซึ่งคลื่นนิ่งจะมีลักษะของสัญญาณคาบโดยมีระยะห่างระหว่างแอมพลิจูดต่ำสุดเท่ากับระยะห่างระหว่างแอมพลิจูดสูงสุดจะเท่ากับครึ่งหนึ่งของความยาวคลื่นของสัญญาณที่ออกมาจากแหล่งจ่าย

ขนาดของแอมพลิจูดสูงสุดและต่ำสุดของคลื่นนิ่งขึ้นอยู่กับขนาดของคลื่นที่สะท้อนกับและขนาดของคลื่นที่สะท้อนกลับขึ้นอยู่กับโหลด อัตราส่วนของแอมพลิจูดสูงสุดต่อแอมพลิจูดต่ำสุดของคลื่นนิ่งนี้ถูกเรียกว่าอัตราส่วนคลื่นนิ่ง (SWR: standing wave ratio) ค่า SWR จะขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของโหลดตัวอย่างเช่น ถ้าโหลดเป็นแบบลัดวงจร (short circuit) คลื่นที่ส่งไปจะสะท้อนกลับมาได้ทั้งหมด นั่นคือขนาดแอมพลิจูดสูงสุดจะเท่ากับ 2 เท่าขอขนาดคลื่นที่ส่งในขณะเดียวกัน ในส่วนของแอมพลิจูดต่ำสุดจะมีค่าเป็นศูนย์

นอกจากนี้แล้วคุณสมบัติของคลื่นนิ่งยังสามารถใช้ในการหาค่าความยาวคลื่น (wavelength) ของสัญญาณไมโครเวฟได้ ทั้งนี้ต้องรู้ค่าระยะห่างระหว่างแอมพลิจูดต่ำสุดหรือแอมพลิจูดสูงสุดของคลื่นนิ่งก่อน โดยที่ความยาวคลื่นสามารถคำนวณได้จากการคูณระยะห่างระหว่างแอมพลิจูดต่ำสุดหรือแอมพลิจูดสูงสุดของคลื่นนิ่งด้วยค่า 2 ความถี่ของสัญญาณสามารถคำนวณได้โดยใช้สมการต่อไปนี้

$$f = 3\text{x}10^8 \sqrt{\left(\frac{1}{\lambda_g}\right)^2 + \left(\frac{1}{2a}\right)^2} \qquad (1)$$

เมื่อ $3\text{x}10^8$ คือค่าความเร็วแสง มีหน่วยเป็น เมตร/วินาที, a คือค่าความกว้างของท่อนำคลื่นมีหน่วยเป็นเมตร และ $\boldsymbol{\lambda}_g$ คือความยาวคลื่นในท่อนำคลื่นมีหน่วยเป็นเมตร

โดยทั่วไปแล้วการวัดระยะห่างระหว่างแอมพลิจูดต่ำสุดให้ผลที่ดีกว่าการวัดจากระยะห่างระหว่างแอมพลิจูดสูงสุด เนื่องจากขนาดที่เปลี่ยนแปลงของแอมพลิจูดต่ำสุดมีความคงที่มากกว่า ดังนั้นคลื่นที่สะท้อนกลับจากโหลดจะมีประโยชน์มากสำหรับการใช้กับโหลดแบบลัดวงจร (short circuit) เนื่องจากโหลดแบบลัดวงจรไม่สามารถดูดกลืนพลังงานใดๆ ได้ นั่นคือขนาดของคลื่นที่สะท้อนกลับจะมีขนาดเท่ากับขนาดของคลื่นที่ส่งจากแหล่งจ่าย ค่าที่วัดมีความผิดพลาดประมาณ 1% เมื่อนำมาใช้คำนวณหาความยาวคลื่นด้วยวิธีนี้ ในทางกลับกันวิธีการนี้ไม่สามารถนำไปใช้วัดความยาวคลื่นและความถี่ของสัญญาณไมโครเวฟได้เมื่อท่อนำคลื่นกับโหลดแมทช์กัน เนื่องจากในกรณีนี้จะไม่เกิดคลื่นนิ่ง

ระยะระหว่างแอมพลิจูดต่ำสุดและแอมพลิจูดสูงสุดของคลื่นนิ่งสามารถวัดได้โดยการใช้สล็อตไลน์ (slotted line) ซึ่งเป็นท่อนำคลื่นชนิดหนึ่งแบบแคบๆ ที่มีการสูญเสียต่ำ โดยด้านบนจะเป็นร่องตามแนวยาวมีโพรบ (probe) ที่สามารถปรับระยะลึกถูกใส่เข้าไว้ในร่องเพื่อทำให้เกิดสนามแม่เหล็กไฟฟ้าภายในท่อนำคลื่น โพรบนี้จะต่อกับตัวตรวจหาแบบคริสตัล (crystal detector) ซึ่งติดตั้งให้สามารถเคลื่อนที่ไปมาได้ รูปที่ 2 แสดงสล็อตไลน์และสัญญาณลักษณ์ที่ใช้รูปที่ 3 แสดงภาพตัดด้านข้างของสล็อตไลน์

คลื่นไมโครเวฟทำให้เกิดการเหนี่ยวนำที่เอาท์พุตของโพรบทำให้เกิดแรงดันไฟตรงที่เอาท์พุทของตัวตรวจหาแบบคริสตัล ถ้าคลื่นไมโครเวฟมอดูเลท (modulate) เชิงขนานกับความถี่ 1 kHz และนำสัญญาณเอาท์พุทจากตัวตรวจหาแบบคริสตัลไปจ่ายเข้าที่ SWR มิเตอร์ ค่าที่อ่านได้นี้เป็นค่าแรงดันไมโครเวฟที่เอาท์พุทของโพรบ นั้นคือค่าความเข้มของสนามแม่เหล็กไฟฟ้าในท่อนำคลื่นเพราะว่าตำแหน่งของโพรบ สามารถปรับได้โดยการเลื่อนสล็อตไลน์ ทำไว้สำหรับวัดขนาดของสนามแม่เหล็กไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงในท่อนำคลื่นและสล็อตไลน์ยังนำไปใช้ในกรณีอื่นๆ ที่สำคัญได้อีกด้วย

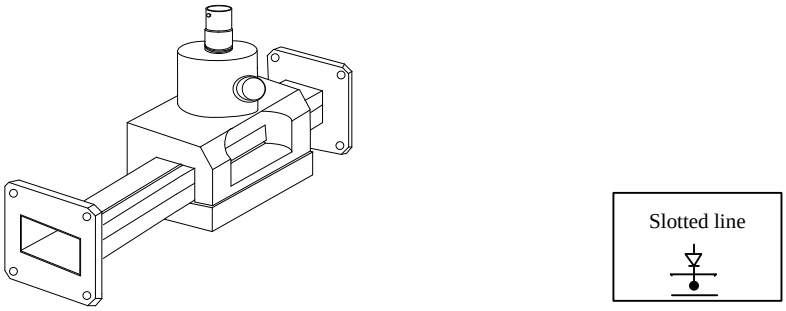

(ก) (ข)

รูปที่ 2 (ก) สล็อตไลน์ และ (ข) สัญลักษณ์

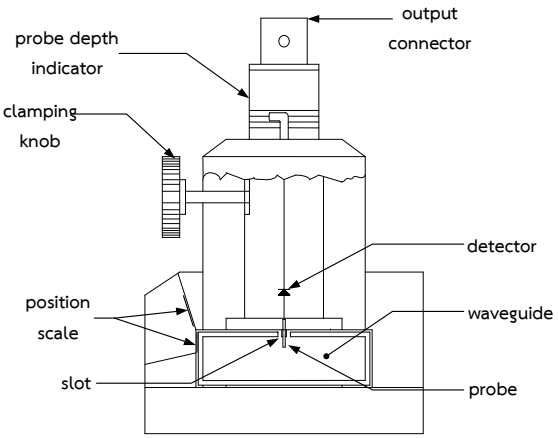

รูปที่ 3 ภาพตัดด้านข้างของสล็อตไลน์

8.3. อุปกรณ์ในการทดลอง	**ชื่อโมเดล**
1. Gunn Oscillator Power Supply	9501
2. SWR Meter	9502
3. Gunn Oscillator	9510
4. Slotted Line	9520
5. Matched Load	9531
6. Variable Attenuator	9532
7. Fixed Attenuator	9532
8. Microwave accessories	9536
9. Connection leads and Accessories	9590
10. Waveguide Support (2)	9591

8.4. ขั้นตอนการทดลอง

ในการทดลองนี้นักศึกษาจะได้ทำการศึกษาวิธีการใช้งานสล็อตไลน์สำหรับการหาคลื่นนิ่งจากโหลดทั้ง 3 แบบคือ โหลดแบบลัดวงจร ตัวลดทอนและโหลดแบบลัดวงจร (attenuator and short circuit) และโหลดแบบแมทช์ ซึ่งมีขั้นตอนการทดลองดังต่อไปนี้

1. ปิดสวิทช์พาวเวอร์ให้อยู่ในตำแหน่ง 0 (off) ทุกตัว และติดตั้งเครื่องมือตามรูปที่ 4

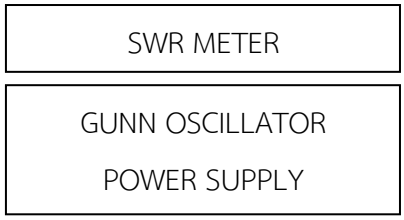

รูปที่ 4 การจัดวางเครื่องมือ

2. ประกอบด้วยอุปกรณ์ตามรูปที่ 5 โดยให้คลายสกรูของสล็อตไลน์ออกแล้วดึงโพรบขึ้นมาให้อยู่ในตำแหน่งสูงสุดแล้วขันสกรูเข้าไปให้แน่นเพื่อให้โพรบอยู่ในตำแหน่งนี้

3. ปรับกันน์ออสซิลเลเตอร์พาวเวอร์ซัพพลาย (Gunn oscillator power supply) ดังนี้

แรงดัน (VOLTAGE) .....MIN (มีค่าต่ำสุด)

โหมด (MODE) .....1 KHz

ย่านมิเตอร์ (METER RANGE) .....10 V

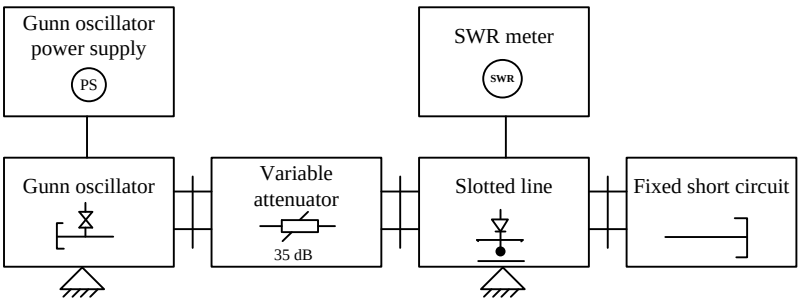

รูปที่ 5 การจัดวางเพื่อหาคลื่นนิ่งโดยใช้โหลดแบบลัดวงจร

4. ให้ปรับเคลื่อนย้ายสล็อตไลน์ไปอยู่ตำแหน่ง 40 มม. ใช้เส้นเทียบมาตรฐาน (Calibration curve) ที่ได้จากการทดลองที่ 1 ปรับตัวลดทอนแบบปรับค่าได้ให้ค่าการลดทอนเท่ากับ 6 dB

ตำแหน่ง Blade ของตัวลดทอนแบบปรับค่าได้ = ... มม.

5. ปรับ SWR มิเตอร์ ดังนี้

ย่าน (RANGE) ..... 0 dB

สเกล (SCALE) ..... NORMAL

อัตราการขยาย (GAIN) ..... ครึ่งหนึ่ง (mid range)

ความถี่ (Center Frequency) ..... ครึ่งหนึ่ง (mid position)

แบนด์วิดธ์ (BANDWIDTH) ..... 100 Hz

6. ที่สล็อตไลน์ให้ปรับความลึกของโพรบประมาณ 1/3 ของตำแหน่งสูงสุด โดยเข็มจะชี้ในตำแหน่งแนวนอนของตัววัด

7. เปิดสวิตช์ power ของกันน์ออสซิลเลเตอร์พาวเวอร์ซัพพลายและ SWR มิเตอร์รอประมาณ 1-2 นาที หลังจากนั้นทำให้ปรับกันน์ออสซิลเลเตอร์พาวเวอร์ซัพพลายให้มีแรงดันเท่ากับ 8 โวลต์

8. ที่สล็อตไลน์ให้ปรับโพรบอย่างช้าๆ ตามความยาวคลื่นท่อนำคลื่นจนกระทั่งได้ค่าสูงสุด

หมายเหตุ ถ้าเข็มวัดค่าของ SWR มิเตอร์เลยไปจากค่าสูงสุดของย่านวัด ให้ทำการลดความลึกของโพรบลงจากสล็อตไลน์ จะทำให้เข็มมิเตอร์จะต่ำกว่าย่านวัดสูงสุด (ซึ่งอ่านค่าระหว่าง -2 ถึง -3 dB) เสร็จแล้วให้ทำการเคลื่อนย้ายโพรบจนกระทั้งได้สัญญาณสูงสุด ถ้าไม่มีการเบนของเข็มให้สังเกตจาก SWR มิเตอร์เมื่อเคลื่อนที่โพรบอย่างช้าๆ ตามท่อนำคลื่นเสร็จแล้วให้เลือกย่านวัดที่ต่ำกว่าบน SWR มิเตอร์

หมายเหตุ เมื่อเลือกย่านวัด -40 dB บน SWR มิเตอร์และถ้ายังไม่มีผลต่อเข็มมิเตอร์ให้ทำการเพิ่มความลึกของโพรบ

9. ที่ SWR มิเตอร์ให้เลือกแบนด์วิดธ์ที่ 20 Hz และค่อยๆ ปรับค่าความถี่ให้เข็มชี้ที่ไปที่ ณ ตำแหน่งสูงสุด

<u>หมายเหตุ</u> ในกรณีที่เข็มมิเตอร์เลยค่าสูงสุดของย่านวัดของ SWR มิเตอร์ ให้ทำการเพิ่มอัตราการขยายของ SWR มิเตอร์ เพื่อให้เข็มต่ำกว่าย่านวัดสูงสุดและค่อยปรับแรงดันให้ชุดทดลอง

10. ที่ SWR มิเตอร์ ให้ทำการปรับอัตราการขยายเพื่อให้เข็มชี้ที่ตำแหน่ง 0 dB (SWR = 1.0) เพื่อเป็นการตั้งค่าระดับอ้างอิง

11. ให้เคลื่อนปรับโพรบไปตามท่อนำคลื่นของสล็อตไลน์และบันทึกค่าตำแหน่งต่ำสุดและสูงสุดในตาราง 1 เพื่อให้ค่าที่วัดมีความแม่นยำควรทำการปรับย่านของ SWR มิเตอร์ให้เหมาะสมกับค่าที่กำลังวัดอยู่ แต่ไม่ต้องทำการปรับปุ่มควบคุมอัตราการขยาย (Gain control)

12. จากตำแหน่ง Minimum ในตาราง 1 ให้นักศึกษาทำการประเมินค่าความยาวคลื่นของคลื่นไมโครเวฟ (λ_g) = ... มม. ใช้สมการที่ (1) ในการคำนวณความถี่ไมโครเวฟ โดยที่ความกว้างของท่อนำคลื่น (a) มีค่าเท่ากับ 22.9 มม. ซึ่งความถี่ไมโครเวฟที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ ..... GHz

ตารางที่ 1 ตำแหน่งสูงสุด – ต่ำสุดของแอมพลิจูด เมื่อต่อโหลดแบบลัดวงจร

ค่าต่ำสุด (มิลลิเมตร)	ค่าสูงสุด (มิลลิเมตร)

13. ที่สล็อตไลน์ให้ปรับตำแหน่งโพรบ ในตำแหน่งสูงสุดที่เข้าใกล้โหลดให้บันทึกตำแหน่งของโพรบลงในคอลัมน์ตำแหน่งของตารางที่ 2 ถ้าจำเป็นต้องการปรับในระดับอ้างอิงให้ทำการปรับอัตราการขยายของ SWR มิเตอร์ เพื่อให้เข็มชี้ที่ 0 dB และบันทึกอ้างอิง (E_{max}) ในแถวแรกของคอลัมน์ E ของตารางที่ 2 ให้เคลื่อนย้ายโพรบไปทางกันน์ออสซิลเลเตอร์ โดยที่เคลื่อนไปที่ละ 2 มิลลิเมตร จนกระทั่งเข้าใกล้ค่าสูงสุด ซึ่งในขั้นตอนนี้ให้ทำการบันทึกตำแหน่งโพรบและแรงดัน SWR มิเตอร์ โดยอ่านค่า E (dB) ในคอลัมน์ตำแหน่งและคอลัมน์ E ของตารางที่ 2 ตามลำดับ เสร็จแล้วให้คำนวณอัตราส่วน E/E_{max} (dB) ในคอลัมน์ dB ในตารางที่ 2 และเราใช้สมการที่ (2) ในการคำนวณค่าอัตราส่วน E/E_{max} และทำการบันทึกผลลงในคอลัมน์สุดท้ายของตารางที่ 2

$$\frac{E}{E_{max}} = 10^{E/E_{max}(\mathrm{dB})} \quad (2)$$

อัตราส่วนของ E/Emax ตามแนวสล็อตไลน์เมื่อโหลดประกอบด้วยตัวลดทอนแบบคงที่ขนาด 6 dB และโหลดแบบลัดวงจร

<u>หมายเหตุ</u> เมื่อวัดความสัมพันธ์ของระดับสัญญาณด้วย SWR มิเตอร์ ในการเลือกย่าน ตัวอย่างเช่น ถ้าเลือกย่าน -30 dB ของ SWR มิเตอร์และไปชี้ที่ -4 บนย่านวัด dB เราจะอ่านค่าระดับสัญญาณนี้เท่ากับ -30 dB (-30 - 4 =-34)

ตารางที่ 2 อัตราส่วนของ E/Emax ตามแนวสล็อตไลน์เมื่อโหลดประกอบด้วยโหลดแบบลัดวงจร

ตำแหน่ง (มม.)	E (dB)	E/Emax. (dB)	E/Emax.
		0	1

14. จากค่าที่บันทึกในตารางที่ 1 และ 2 ให้วาดสัญญาณของคลื่นนิ่งลงในรูปที่ 6 ขั้นแรกให้พล็อตแอมพลิจูดต่ำสุดและสูงสุดลงบนรูปที่ 6 โดยใช้ค่า E/E_{max} ในตารางที่ 2 และทำการพล็อตค่าแรงดันที่กระจายอยู่ระหว่างต่ำสุดและค่าสูงสุดของคลื่นนิ่ง ซึ่งจะมีค่าเท่ากันทุกๆ ครึ่งหนึ่งของความยาวคลื่น

15. ถอดสายเคเบิ้ลระหว่างกันน์ออสซิลเลเตอร์กับกันน์ออสซิลเลเตอร์พาวเวอร์ซัพพลายออกประกอบอุปกรณ์ตามรูปที่ 7

16. ต่อสายเคเบิ้ลระหว่างกันน์ออสซิลเลเตอร์กับกันน์ออสซิลเลเตอร์พาวเวอร์ซัพพลายเข้าที่เดิม

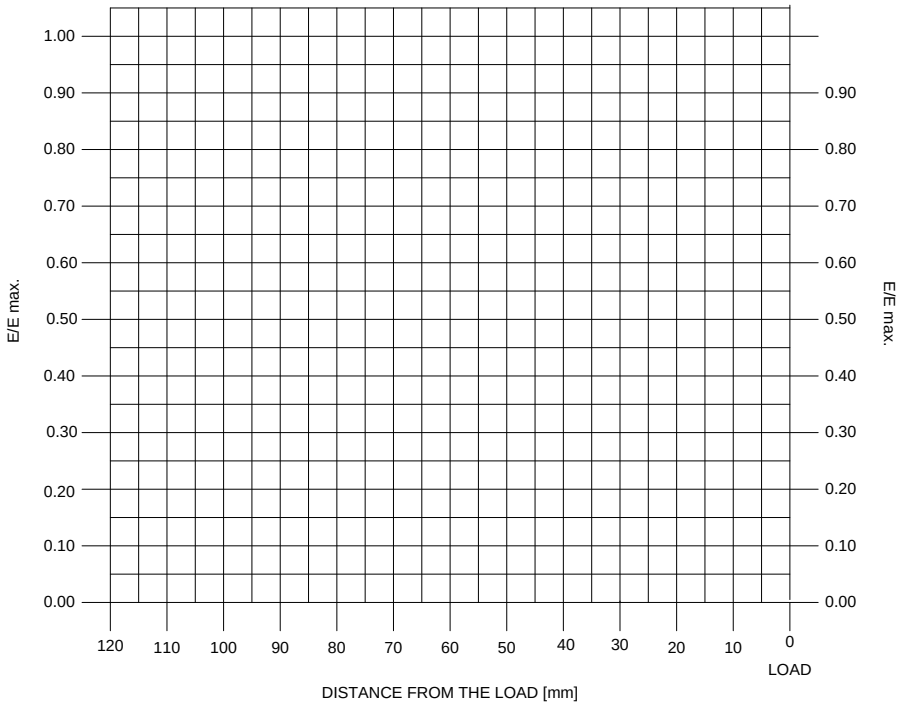

รูปที่ 6 สัญญาณคลื่นนิ่งเมื่อต่อโหลดแบบลัดวงจร

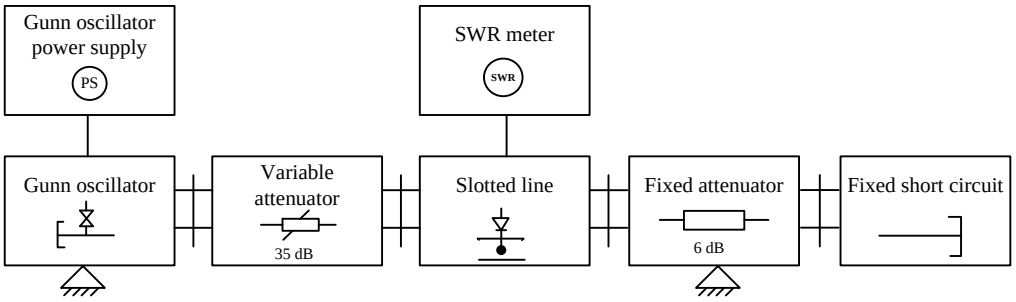

รูปที่ 7 การติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ สำหรับการพล็อตสัญญาณคลื่นนิ่งเมื่อโหลดประกอบด้วยตัวลดทอดแบบคงที่ขนาด 6 dB และโหลดแบบลัดวงจร

17. เริ่มจากค่าสูงสุดที่อยู่ใกล้โหลดที่สุด ให้เลื่อนโพรบไปตามสล็อตไลน์และบันทึกค่าตำแหน่งของแต่ละค่าต่ำสุดสูงสุดลงในตารางที่ 3

18. ตำแหน่งโพรบที่ได้ค่าสูงสุด และอยู่ใกล้โหลดที่สุด บันทึกค่านี้ลงในช่องแรกของตารางที่ 4 และหากต้องการจะหาระดับอ้างอิงจะทำโดยปรับ Gain ของ SWR มิเตอร์เพื่อที่จะให้เข็มชี้ไปตำแหน่ง 0 dB ให้บันทึกค่าแรงดันอ้างอิงจะทำโดยปรับ (E_{max}) ในตารางแรกคือคอลัมน์ E ในตารางที่ 4

ให้นักศึกษาทำการเลื่อนโพรบไปเข้าหากันน์ออสซิลเลเตอร์ครั้งละ 2 มม. จนกระทั้งได้ค่าสูงสุดอีกครั้งอ่านจาก SWR มิเตอร์ คำนวณหาค่า E/E_{max} (dB) ในตารางที่ 4 และใช้สามารถที่ 2 คำนวณหาค่าอัตราส่วน E/E_{max} และบันทึกค่าลงในช่องสุดท้ายของตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ตำแหน่งต่ำสุดและสูงสุดเมื่อใช้โหลดประกอบด้วยตัวลดทอดแบบคงที่ขนาด 6 dB และโหลดแบบลัดวงจร

ค่าต่ำสุด (มิลลิเมตร)	ค่าสูงสุด (มิลลิเมตร)

19. จากค่าที่บันทึกลงในตารางที่ 3 และตารางที่ 4 ให้พล็อตสัญญาณคลื่นนิ่งลงในรูปที่ 8

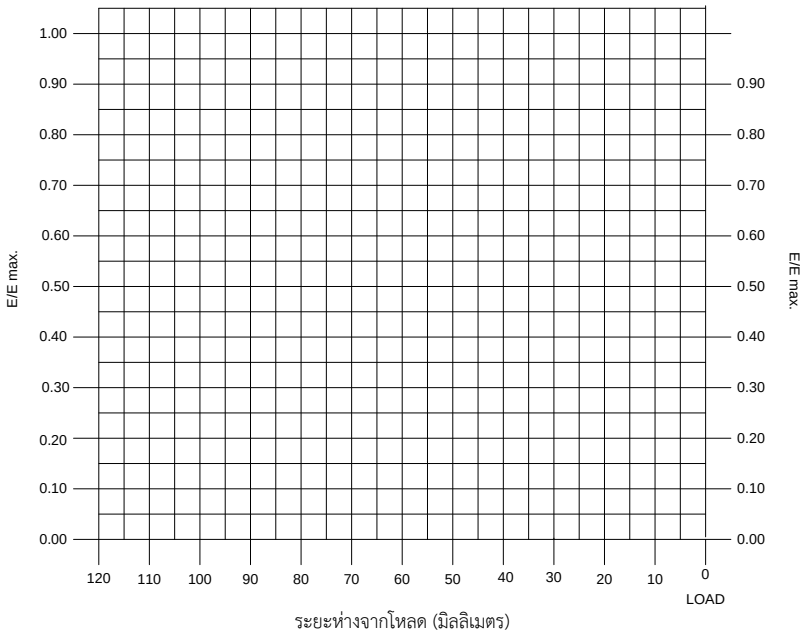

รูปที่ 8 สัญญาณคลื่นนิ่งที่ได้จากโหลดที่เป็นตัวลดทอนคงที่ขนาด 6 dB และโหลดแบบลัดวงจร

20. ต่อสายเคเบิ้ลที่ต่อระหว่างกันน์ออสซิลเลเตอร์พาวเวอร์ซัพพลายกับกันน์ออสซิลเลเตอร์ประกอบอุปกรณ์ตามรูปที่ 9 เลือก Range ที่ -40 dB บน SWR มิเตอร์

21. ต่อสายเคเบิ้ลที่ต่อระหว่างกันน์ออสซิลเลเตอร์พาวเวอร์ซัพพลายกับกันน์ออสซิลเลเตอร์

ตารางที่ 4 อัตราส่วนของ E/Emax ตามแนวสล็อตไลน์เมื่อโหลดประกอบด้วยตัวลดทอนแบบคงที่ขนาด 6 dB และโหลดแบบลัดวงจร

ตำแหน่ง (mm)	E (dB)	E/E max. (dB)	E/E max.
		0	1

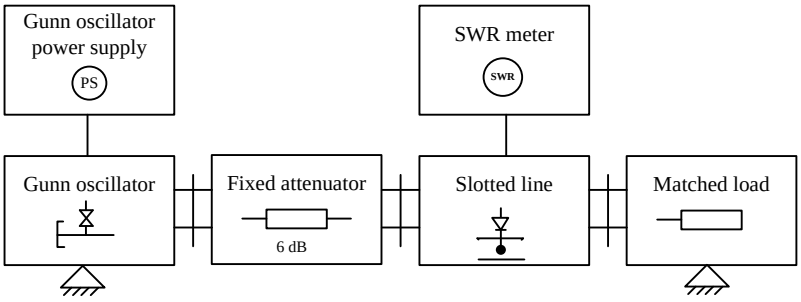

รูปที่ 9 การติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ สำหรับการพล็อตสัญญาณคลื่นนิ่งที่ใช้โหลดแบบแมทช์

22. ให้เลื่อนโพรบของสล็อตไลน์ไว้ที่ตำแหน่ง 40 มม. เป็นการเลื่อนตำแหน่งโพรบไปตามท่อนำคลื่น หลังจากนั้นให้ทำการเปิดสวิตช์ SWR มิเตอร์และทำการปรับระดับอ้างอิงโดยการปรับค่า GAIN เพื่อให้เข็มชี้ไปที่ -1 dB เสร็จแล้วทำการบันทึกค่าระดับอ้างอิง (E_{max}) ซึ่งจะเป็นค่าแรกของแถวในคอลัมน์ E ในตารางที่ 5

23. แต่ละตำแหน่งของโพรบในตารางที่ 5บันทึกค่าแรงดัน E ในหน่วย dB ที่อ่านจาก SWR มิเตอร์คำนวณหาอัตราส่วน E/E_{max} (dB) และใช้สมการที่ 2 คำนวณหาค่าอัตราส่วนคำนวณหาค่าอัตราส่วน E/E_{max} และบันทึกลงในช่องสุดท้ายของตาราง

ตารางที่ 5 อัตราส่วน E/E_{max} ตามความยาวของสล็อตไลน์เมื่อใช้โหลดแบบแมทช์

ตำแหน่ง (มม.)	E	E/E_{max} (dB)	E/E_{max}
40		0	1
50			
60			
70			
80			
90			
100			
110			

24. จากค่าที่บันทึกลงในตาราง 5 เขียนคลื่นนิ่งสำหรับโหลดที่แมทช์ลงในรูปที่ 10

25.ปรับแรงดันให้อยู่ที่ตำแหน่งต่ำสุด (Min) หลังจากนั้นให้ทำการปิดสวิทช์ในพาวเวอร์ให้อยู่ตำแหน่ง 0 (off) ทุกตัว และทำการเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

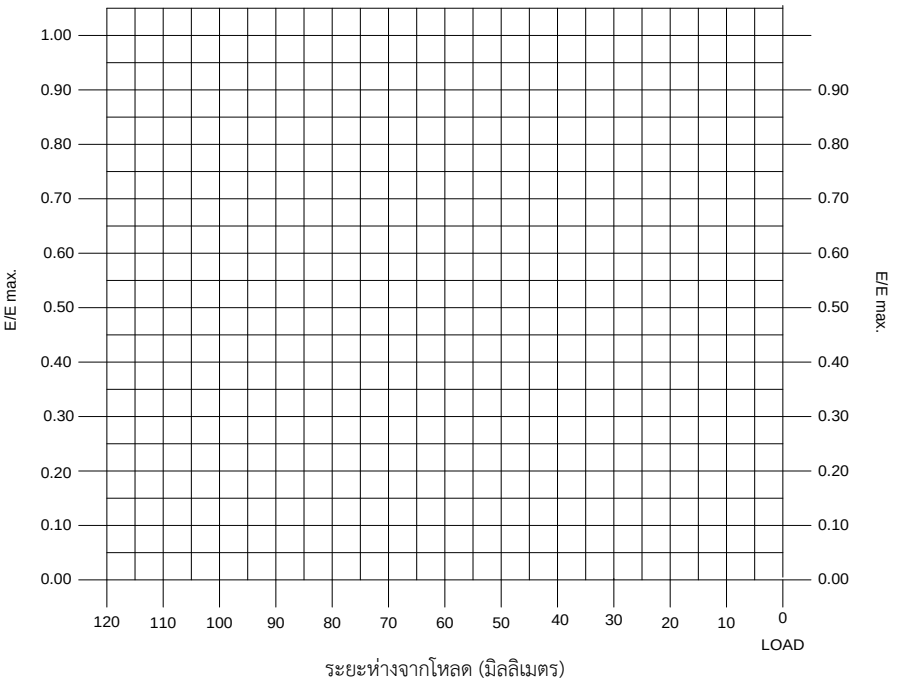

รูปที่ 10 สัญญาณคลื่นนิ่งเมื่อต่อโหลดแบบแมทช์

8.5. สรุปผลการทดลอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.6. คำถามท้ายการทดลอง

1. รูปร่างของคลื่นนิ่งแสดงให้เห็นถึงอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ความยาวคลื่นไมโครเวฟมีค่าเท่ากับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. จงอธิบายผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการสอดโพรบเข้าไปในท่อนำคลื่นลึกเกินไปขณะทำการวัดค่า SWR

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. จงแสดงวิธีการหาความถี่ไมโครเวฟกับสล็อตไลน์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. จงคำนวณหาค่า SWR ในท่อนำคลื่นเมื่อโหลดที่นำมาต่อเป็นแบบลัดวงจรที่มีค่าการลดทอนเท่ากับ -3 dB

.....

.....

.....

.....

.....

.....